

Skúšobný poriadok pre skúšky retrívrov z prinášania malej zveri

Skúšky retrívrov z prinášania malej zveri — SPRMZ — sú zamerané na posúdenie vrodenej vlastnosti plemien retrívrov ako typických prinášačov zveri, dobrých vodárov, ale aj ich schopnosti pre všestranné použitie pri výkone práva poľovníctva. Počas skúšok je dôležité, aby bol pes bol poslušný, v rukách vodiča, zároveň aby dokázal pracovať samostatne pri vyhľadávaní zveri a vyvíjal dostatočnú iniciatívu a chuť zver nájsť a priniesť. Rozhodcovia okrem toho posudzujú vzťah a spoluprácu vodiča so psom a ochotu psa plniť príkazy vodiča.

1. Organizácia skúšok

Skúšky organizuje Slovenský retriever klub (ďalej len SRK) v spolupráci s užívateľmi poľných revírov na území Slovenskej republiky. Skúšky sú dvojdňové a organizujú sa na jeseň v čase zákonom povoleného lovu malej zveri. Prihlášky na skúšky prijíma SRK.

Štartovací poplatok musí majiteľ prihláseného psa uhradiť SRK vopred. V prípade neúčasti na skúškach sa poplatok použije na pokrytie nákladov spojených s organizáciou skúšok.

Vodiči psov i diváci musia počas skúšok zachovať absolútny pokoj a podriať sa pokynom rozhodcov a organizátorov skúšok, aby nerušili prácu skúšaných psov.

Pre účasť na skúškach platia všeobecné zásady pre skúšky poľovnej upotrebitelnosti psov uvedených v prílohe č. 1 Pokynov MP SR č. 427/2008—700 z 22.4.2008.

Úspešným absolvovaním skúšok retrívrov z prinášania malej zveri získava pes alebo suka poľovnú upotrebitelnosť na dohľadávanie malej pernatej a srstnatej zveri.

Na skúškach môžu posudzovať iba rozhodcovia delegovaní SPZ s kvalifikáciou pre posudzovanie na všestranných skúškach malých plemien, resp. rozhodcovia s kvalifikáciou pre skúšky retrívrov z prinášania malej zveri. Na skúškach sa môže zúčastniť maximálne 16 psov. Pre skupinu 8 prihlásených psov deleguje SPZ 2 rozhodcov, pri plnom počte prihlásených psov deleguje SPZ hlavného rozhodcu navyše (spolu 5 rozhodcov).

Za organizáciu skúšok v plnom rozsahu zodpovedá Slovenský retriever klub.

2. Predmety skúšok

2.1. Poslušnosť

2.1.1. Správanie sa na stanovišti

Časový limit: 5 minút

Pes má byť pri odložení na stanovišti úplne pokojný. Vodič môže psa odložiť voľne alebo pripútaného na vodidle. Ak je pes pripútaný na vodidle, môže aj pri bezchybnej práci dostať maximálne známku 2. Skúša sa tak, že vodič sa rozostavia asi 20 krokov od seba, na spôsob obstaveného priehonu. V priehone sa pohybujú dvaja až traja pomocníci, ktorí robia hluk a minimálne päťkrát vystrelia zo zbrane do vzduchu. Psy, ktoré sa práve neskúšajú, nesmú byť v blízkosti tohto priestoru.

Chyby: štekávanie, vstávanie, ťahanie remeňa, odchádzanie z miesta, opakované povely vodiča znižujú ohodnotenie. Opakované štekávanie, kňučanie, vytie alebo nepokojnosť psa sa hodnotí známkou 0.

2.1.2. Vodenie na remeni

Disciplína sa skúša jednak pri vodení psa na voľne visiacom vodidle a jednak počas celých skúšok, keď vodič nevie, že ho rozhodcovia pozorujú. Pes má ísť pokojne popri ľavej nohe vodiča do vzdialenosti asi 100 krokov k miestu odloženia psa. Prvých 50 krokov je pes pripútaný na vodidle a má ísť tak, aby plec psa boli asi na úrovni kolien vodiča alebo tesne za vodičom. Ak sa vodič zastaví, pes si musí okamžite a bez povelu sadnúť pri jeho nohe.

Známku 4 obdrží len ten pes, ktorého vodič nemusí v priebehu skúšania disciplíny usmerňovať.

Chyby: predbiehanie, ťahanie, zaostávanie, opakovanie povelov, ťhanie remeňom

2.1.3. Vodenie voľne pri nohe

Po prejdení 50 krokov so psom pripútaným na vodidle dá rozhodca povel vodičovi na uvoľnenie psa z vodidla. Pes sa musí správať pokojne, a ísť pri nohe vodiča tak, akoby bol naďalej pripútaný na vodidle. Nesmie sa vzdialiť od vodiča.

Chyby: predbiehanie vodiča, zaostávanie, opakované povely

2.1.4. Odloženie s výstrelom

Odloženie je záverečnou fázou vedenia psa pri nohe vodiča. Po 50 krokoch voľného vedenia sa vodič zastaví a tichým povelom, alebo posunkom psa odloží bez toho, aby sa k nemu otočil. Vodič potom pokračuje ďalej k rozhodcovi, ktorý

čaká v úkryte. Tam asi po 1 minúte na pokyn rozhodcu vystrelí raz a po uplynutí 10 sekúnd druhý raz. Potom sa pomalým krokom vráti k psovi, nechá ho prisadnúť a upúta ho na vodidlo. Ak vodič pri odložení nechá pri psovi nejaký predmet (batoch, vodidlo a pod.) znižuje sa známka z výkonu o jeden stupeň.

Chyby:

pes si pri odložení sadne – znižuje sa ohodnotenie o 1 bod

pes sa pri odložení postaví – znižuje sa ohodnotenie o 2 body

pes sa pri odložení vzdialí z miesta – znižuje sa ohodnotenie o 3 body

Ak sa pes vzdialí počas odloženia z miesta o viac ako 3 m, hodnotí sa známkou 0. Ak pes pri odložení vyje, šteká, kňučí, alebo sa chce vzdialiť a vodič ho donútil zostať na mieste, tiež sa hodnotí známkou 0. Psy, ktoré sa boja výstrelu, hodnotia sa známkou 0.

2.1.5. Poslušnosť

Poslušnosť a ovládateľnosť sú základné disciplíny pri predvádzaní psa. Posudzuje sa v priebehu celých skúšok, teda pri práci na poli, v lese a vo vode. Pes musí ochotne a hneď poslúchnuť a vykonať každý hlasitý alebo iný rozkaz svojho vodiča. Pri práci ostatných psov musí zostať pokojný, nesmie ťahať za vodidlo, ani štekáť.

2.1.6. Ovládateľnosť

Posudzuje sa počas celej skúšky. Hodnotí sa, ako pes spolupracuje s vodičom, s akou ochotou plní jeho pokyny, a či s ním udržiava kontakt. Od retrívra sa očakáva ovládateľnosť zvukovými aj posunkovými povelmi na akúkoľvek vzdialenosť. Ak pes počas sledovania v lese a na poli zočí zver, má zostať pokojný. Ak začne zver prenasledovať, ale na povel sa vráti alebo zaľahne, hodnotí sa známkou z ovládateľnosti maximálne 3. Ak sa pes dostane mimo vplyvu vodiča a nereaguje ani na opakované povely, nemôže na skúškach obstáť.

2.2. Práca na poli

2.2.1. Prinášanie vlečenej pernatej zveri

Časový limit: 15 minút

Na odskúšanie prinášania pernatej zveri (bažantej) sa zakladá 200 krokov dlhá, jeden raz približne v pravom uhle lomená stopa (vlečka) s čerstvo zastrelenou pernatou zverou. Pernatá zver musí byť vyspelá a nenarušená. Vlečka má byť založená v nízkom poraste v priehľadnom teréne alebo na voľnom poli, v žiadnom prípade nie v členitom teréne. Rozhodca, ktorý zakladá stopu, po jej ukončení nechá zver presne na konci stopy (nie je prípustné dať ju bokom alebo nejako skryť), odíde v priamom smere od založenej stopy asi 50 krokov a tam sa skryje tak, aby ho pes nevidel. Na vyzvanie druhého rozhodcu priloží vodič psa na nástrel označený perím, asi 20 krokov od nástrelu ho môže viesť na šnúre v smere stopy, potom ho voľne vypustí. Pri vypúšťaní mu môže dať posledný povel na prinesenie zveri. Ak pes zlyhá pri prvom nasadení, môže ho vodič nasadiť na stopu opäť, najviac však tri razy. Aby pes obstál, musí zver priniesť do 15 minút bez zreteľa na to, či bol nasadený jeden alebo tri razy.

Ak pes neprinesie zver do stanoveného limitu, hodnotí sa známkou 0. Pri hodnotení sa prihliada na ochotu psa zver nájsť a priniesť, a na spôsob práce psa.

2.2.2. Sledenie a dohľadávanie pohodenej zastrelenej pernatej zveri

Časový limit: dohľadávanie 15 minút

Sledenie a dohľadávanie sa skúša v dostatočne vysokom poraste, aby v ňom nebolo vidieť pohodenu zver. Do priestoru s rozmermi 200x50 metrov hodí rozhodca z užšej strany pomyselného obdĺžnika 2 kusy zastrelenej pernatej zveri v smere vetra tak, aby to pes ani vodič nevideli.

Vodič vypustí psa na opačnej strane obdĺžnika a postupuje s ním proti vetru. Pes musí slediť pred vodičom „pod puškou“ do šírky asi 25 metrov po oboch stranách a maximálne 20 metrov pred vodičom. Hodnotí sa pritom ovládateľnosť psa a jeho chuť aktívne prehľadávať vyhradený priestor a nájsť zver ukrytú v poraste.

Rozhodca zastaví vodiča asi 25 m pred miestom, kde sa nachádza zver a pes musí preukázať, že je schopný ju nájsť a priniesť. Vodič sa môže pohybovať po obvode vyhradeného priestoru, nesmie sa však približovať k pohodenej zveri. Psa môže usmerňovať posunkami alebo zvukovými povelmi. Opakované hlasité povely znižujú známku z výkonu psa. Pes, ktorý nájdenú zver samostatne nevezme, hodnotí sa známkou 0.

Pri hodnotení práce psa sa berie do úvahy čas, v ktorom pes dohľadá a prinesie zver. Čas sa meria od zastavenia vodiča rozhodcom. Každý pes musí pri tejto disciplíne dostať nový priestor na prácu.

Hodnotenie:

známka 4 – ak pes prinesie obidva kusy zveri do 5 minút

známka 3 – ak pes prinesie obidva kusy zveri do 10 minút

známka 2 – ak pes prinesie obidva kusy zveri do 15 minút

známka 1 – ak do 15 minút prinesie pes 1 kus zveri

známka 0 – ak pes zver nenájde a neprinesie ani jeden kus zveri

2.3. Práca v lese

2.3.1. Prinášanie vlečenej srstnatej zveri

Časový limit: 15 minút

Vlečka sa zakladá v dĺžke 300 krokov s dvoma oblúkmi. Zakladá sa tak, aby posledných 100 krokov viedla cez les. Ak to vybraný priestor nedovoľuje, môže byť založená celá v lesnom poraste, podľa možnosti v redšom, aby sa dala sledovať práca psa aspoň prvých 100 krokov.

Zver na zakladanie stôp musí byť vyspelá, zastrelená, nenarušená, môže sa použiť buď poľný zajac alebo králik (divý alebo domáci).

Rozhodca, ktorý zakladá stopu, ťahá zver na šnúre po vyznačenej stopovej dráhe, nechá ju ležať presne na konci dráhy a pokračuje v smere stopy asi 50 krokov a tam sa skryje tak, aby ho pes nemohol vidieť ani zvetriť. Ukončenie zakladania stopy oznámi dohodnutým signálom.

Na vyzvanie druhého rozhodcu vodič priloží psa na nástrel označený srstou alebo vlnou. Môže ho 20 krokov od nástrelu viesť na šnúre alebo na vodidle po stope, potom ho voľne vypustí s posledným rozkazom na prinesenie zveri. Po vypustení psa môže vodič zostať na mieste, odkiaľ psa vypúšťal, alebo sa vrátiť na nástrel. Miesto už potom nesmie zmeniť do konca hodnotenia práce psa.

Vodič môže nasadiť psa na stopu najviac tri razy. Aby pes obstál, musí priniesť zver do 15 minút bez zreteľa na to, či bol nasadený jeden alebo tri razy.

Ak pes zver neprinesie, hodnotí sa známku 0 a na skúškach neobstál.

2.3.2. Sliedenie a dohľadávanie pohodenej zastrelenej srstnatej zveri

Časový limit: na dohľadanie 15 minút

Sliedenie a dohľadávanie sa skúša v lesnom poraste. Do priestoru s rozmermi 50x50 metrov hodí rozhodca z jedného miesta 2 kusy zastrelenej srstnatej zveri alebo 2 usmrtených domácich králikov v 90 stupňovom uhle. Vodič vypúšťa psa asi 200 metrov vyhradeným priestorom, v ktorom sa nachádza zver a sledí so psom proti vetru. Pes musí slediť „pod puškou“ asi 20 metrov do oboch strán po šírke a asi 20 metrov pred vodičom. Vodič môže psa pri sliedení tichými povelmi a posunkami usmerňovať. Rozhodca zastaví vodiča približne v mieste, z ktorého hádzal zver do porastu. Pes musí preukázať, že je schopný zastrelenú zver nájsť a priniesť. Vodič sa môže pohybovať po obvodě vyhradeného priestoru, nesmie však do neho vstúpiť a približovať sa k zveri. Opakované hlasité povely znižujú známku z výkonu psa. Pes, ktorý nájdenú zver samostatne nevezme, hodnotí sa známku 0.

Každý pes musí dostať na sliedenie a dohľadanie zveri nový priestor. Čas pre hodnotenie dohľadania zveri sa meria od zastavenia vodiča rozhodcom.

Hodnotenie:

známka 4 – ak pes prinesie obidva kusy zveri do 5 minút

známka 3 – ak pes prinesie obidva kusy zveri do 10 minút

známka 2 – ak pes prinesie obidva kusy zveri do 15 minút, alebo 1 kus do 5 minút

známka 1 – ak do 15 minút prinesie pes 1 kus zveri

známka 0 – ak pes zver nenájde a neprinesie ani jeden kus zveri

2.4. Práca vo vode

2.4.1. Stopa zveri vo vode

Časový limit: 20 minút

Pes musí sledovať stopu živej kačice a má ju do 20 minút priniesť, alebo vytlačiť na voľnú hladinu, kde ju na pokyn rozhodcu môže vodič zastreliť. Pri tejto disciplíne musí rozhodca zistiť a posúdiť, ako pes používa čuch pri sledovaní stopy kačice.

Skúška sa robí tak, že do primerane hustého trstia, aby rozhodcovia mohli sledovať prácu psa, vypustí sa kačica s jednou letkou upravenou tak, aby nemohla lietať. Letku nesmie mať zlomenú. Začiatok stopy musí byť na brehu a riadne označený. Pes nesmie sledovať zakladanie stopy. Vodič ho vypustí minútu po založení stopy.

Ak prinesie pes inú zver, ako bola vypustená, nepovažuje sa to za chybu, práca sa ukončí a hodnotí sa podľa podaného výkonu. Ak pes nesleduje stopu kačice minimálne 10 metrov od miesta vypustenia a chytí kačicu hneď po nasadení na stopu, nepreukáže teda prácu na stope, vypustí sa mu náhradná kačica a disciplínu sliedenie opakuje. Predchádzajúci výkon sa neberie do úvahy.

V prípade, ak nemôže rozhodca inak sledovať stopu kačice, usporiadateľ je povinný urobiť v blízkosti trstia posedy.

Podmienkou pri tejto disciplíne je, aby sa dala kačica vypúšťať pre každého psa z iného miesta.

Posudzuje sa temperament, výdrž psa a jeho snaha o samostatnú aktívnu činnosť pri hľadaní zveri. Zásadne sa vyžaduje, aby pes pracoval vášnivo a s radosťou, so snahou preukázateľne sa dostať do kontaktu so zverou. Hodnotenie sa znižuje za neochotné a pomalé plnenie povelov, váhavý vstup do vody a nezájum o zver.

Hodnotenie:

Známkou 4 sa hodnotí pes, ktorý bezchybne sleduje stopu živej kačice, v určenom limite ju dohľadá a prinesie, alebo vytlačí na hladinu.

Známkou 3 sa hodnotí pes, ktorý stopu kačice sleduje sústavne, ale nepodarí sa mu vytlačiť ju na voľnú hladinu alebo priniesť. Z jeho celkovej práce však musí byť zrejmé, že pracuje ochotne a s chuťou.

Známkou 2 sa hodnotí pes, ktorý sleduje stopu nesúvislo – prerušovane, často z trstia vybieha, vodič ho povzbudzuje častými povelmi. Po celý čas však musí trstie prehľadávať a snažiť sa kačicu dohľadať.

Známkou 1 sa hodnotí pes, ktorý sleduje stopu kačice krátko, v trstí nesúvislo sledí, často z neho vybieha a vodič ho neustálymi povelmi núti pracovať; preukazuje len malú ochotu kačicu dohľadať.

Známkou 0 sa hodnotí pes, ktorý do trstia v časovom limite nevojde, alebo iba na krátku chvíľu, avšak bez záujmu hľadá kačicu.

Ak pes kačicu neprinesie, hoci mal viditeľnú príležitosť ju chytiť, hodnotí sa známkou 0 zo stopy zveri vo vode.

2.4.2. Prinášanie kačice z hlbkej vody

Časový limit: 5 minút

Kačicu hádže do hlbkej vody zásadne rozhodca, a to asi 10 metrov od brehu, aby pes mal možnosť ukázať, že vie plávať a priniesť kačicu z hlbkej vody. Musí ju správne odovzdať. Pes pred vypustením má sedieť alebo ležať voľne, neupútaný, pri nohe vodiča. Ak ho má vodič pripútaného na vodidle, môže dostať známku maximálne 3. Pri hádzaní kačice do vody určený pomocník zároveň vystrelí z brokovej zbrane. Vodič na pokyn rozhodcu dá povel psovi na prinesenie kačice. Pes musí najkratšou cestou plávať ku kačici a priniesť ju. Za chybu sa považuje, ak pes skočí do vody bez toho, aby mu dal vodič povel.

Hodnotenie:

Známkou 4 sa hodnotí pes, ktorý prinesie kačicu z hlbkej vody po jednom povel. Každý ďalší povel na prinesenie, uchopenie alebo odovzdanie znižuje známku vždy o jeden stupeň. Uchopenie kačice za letku, krk ap. nie je chybou.

Známkou 3 sa hodnotí pes, ktorý priniesol kačicu po jednom povel, ale na brehu ju pustí, bez povelu ju však vezme a odovzdá, alebo pes, ktorému musel dať vodič dva povel, pes však inak pracuje bezchybne, alebo pes, ktorému dal vodič len jeden povel, ale pri plávaní hrabe, kačicu však správne prinesie a odovzdá, a tiež pes, ktorý pracuje bezchybne, pri odovzdávaní si však nesadne a nechce pustiť kačicu.

Známkou 2 sa hodnotí pes, ktorý pracuje správne, pri odovzdávaní si však nesadne a kačicu vypustí až na tretí povel alebo ju vypustí na zem skôr, ako ju vodič odoberie.

Známkou 1 sa hodnotí pes, ktorý po dlhšom povzbudzovaní vynesie kačicu do stanoveného limitu (5 minút) aspoň na breh.

Známkou 0 sa hodnotí pes, ktorý v časovom limite kačicu neprinesie alebo ju sám, bez povelu, nechopí.

2.5. Prinášanie

Pes musí každú nájdenú zver ihneď a bez povelu uchopiť, s radosťou priniesť vodičovi a v sede odovzdať. Za správne prinášanie sa považuje to, ak pes zver správne uchopí podľa jej druhu a hmotnosti, obratne ju prinesie a v sede odovzdá. Za chybu sa nepovažuje, ak pes aportovanú zver krátko, avšak bez zdvihnutia hlavy, položí na zem, aby si ju preukázateľne lepšie uchopil. Príliš silné uchopenie, ktoré by znížilo hodnotu zveri, ako aj príliš váhové uchopenie, sa považujú za chyby. Za mačkanie a šklbanie pernatej zveri sa znižuje bodové hodnotenie.

Známka sa znižuje aj za časté opakovanie povelov vodiča alebo zbytočne dlhé držanie zveri psom.

2.6. Sliedenie a radosť z práce

Posudzuje sa pri sledení v lese a na poli pred a pri dohľadávaní zveri. Hodnotí sa temperament, výdrž psa a jeho snaha o efektívnu a samostatnú činnosť pri hľadaní zveri. Zásadne sa vyžaduje vášnivý a s radosťou pracujúci retríver, ktorého snahou je preukázateľne sa dostať do kontaktu so zverou. Hodnotenie sa znižuje za neradosť a pomalé plnenie povelov, nezáujem o zver.

Rozhodcovská tabuľka

Predmet skúšok	najnižšia známka			koeficient	maximálny počet bodov	známka za výkon	počet bodov	poznámka (čuch)
	I. c.	II. c.	III. c.					
Poslušnosť								
1. Správanie sa na stanovišti	3	2	1(0)	2	8			
2. Vodenie na remeni	3	2	1	1	4			
3. Vodenie voľne pri nohe	3	2	1	2	8			
4. Odloženie s výstrelom	3	2	1	2	8			
5. Poslušnosť	3	2	1	3	12			
6. Ovládateľnosť	3	2	1	3	12			
Najnižší počet bodov z poslušnosti	39	27	21		52			
Práca na poli								
1. Prinášanie vlečenej pernatej zveri	3	2	2	3	12			
2. Sledenie a dohľadávanie pohodenej zastr. pernatej zveri	3	2	1	5	20			
Najnižší počet bodov z práce na poli	24	18	13		32			
Práca v lese								
1. Prinášanie vlečenej srstnatej zveri	3	2	2	4	16			
2. Sledenie a dohľadávanie pohodenej zastr. srstnatej zveri	3	2	1	4	16			
Najnižší počet bodov z práce v lese	24	18	13		32			
Práca vo vode								
1. Stopa zveri na vode	3	2	1	3	12			
2. Prinášanie kačice z hlbokkej vody	4	3	2	3	12			
Najnižší počet bodov z práce vo vode	18	13	10		24			
Prinášanie								
1. Prinášanie srstnatej zveri	3	2	2	3	12			
2. Prinášanie pernatej zveri	3	3	2	2	8			
3. Prinášanie kačice	3	3	2	2	8			
Najnižší počet bodov z prinášania	22	18	14		28			
Sledenie a radosť z práce	3	2	1	3	12			
Najnižší počet bodov pre cenu	136	100	74		180			
Počet dosiahnutých bodov..... cena								

V prípade, ak pes dosiahne 100 bodov potrebných pre II. cenu, a zo správania sa na stanovišti dostane známku 0, môže absolvovať skúšky maximálne v III. cene.

Ak majú 2 psy rovnaký počet bodov, lepší z nich sa určí v zmysle všeobecných zásad pre skúšky poľovnej upotrebitelnosti (príloha č. 1 kynologických predpisov SPZ).

Hodnotenie

Známky sa udeľujú podľa platných skúšobných poriadkov SPZ a násobia sa koeficientom podľa obtiažnosti a významu disciplíny. Aby pes obstál na skúškach, musí absolvovať všetky disciplíny. Vodič môže psa odvolať v priebehu skúšok, ak nedosiahne v niektorej disciplíne najnižší počet bodov. Musí to však hlavnému rozhodcovi oznámiť ešte pred začatím poslednej disciplíny.